

žef Slavič iz Ljutomera s konjem »Perun« s kilometrskim časom 1.37 na 3300 metrov dolgi progi. V dvovprežni dirki je zmagal Franc Filipič iz Maribora s konjema »Toska«-»Ilona«.

**Oškodovanci Rožetove zadruga v Mariboru se naj zglasijo!** Naš list je že pisal o Rožetovih zadrukah v Mariboru v Tattenbachovi ulici. Policija je zaprla že pred tedni Rožeta in njegove zastopnike ter jih je predala sodišču. Po Rožetovih zadrukah je oškodovano zelo mnogo podeželanov in radi tega išče sedaj mariborsko okrožno sodišče Rožetove oškodovance in jih poziva, naj prijavijo škodo najbližji orožniški postaji. Oškodovanci naj navedejo, koliko so vplačali na pristopnini, na premijah ter drugih stroških. Svoje navedbe naj podkrepijo po možnosti z odrezki poštne nakaznic. Glavni krivec Rože, ki je zaprt v Mariboru, zanika vsako krivdo in trdi, da so vse zakrivali zastopniki in pa zavarovanci, ki baje niso prav razumeli zastopnikov zadruga.

**Nalagajte svoje prihranke v Mestno hranilnico v Mariboru!** 346

Občni zbor društva organistov za lavantinsko škofijo bo v Celju (v Orlovskem domu) dne 8. junija ob desetih. Ker je na dnevnem redu veliko važnih poročil in načrtov, vabi društvo, da se občnega zbora udeležijo organisti v velikem številu.

Starši! Duhovnik in misijonar bi rad postal vaš sin. Taki dečki se za nizko mesečnino sprejemajo v misijonarske Knobleharjev zavod Ljubljana-Dravije. Tu se vzgajajo mladi misijonarji in obiskujejo škofijsko klasično gimnazijo. Sprejemni izpit se lahko napravi na katerikoli gimnaziji, klasični ali realni. Tudi mladeniči, ki so za študiranje že prestari, se sprejmejo v misijonarske, ako se žele posvetiti misijonskemu poklicu kot misijonski bratje, ki pomagajo misijonarju-duhovniku pri njegovem delu za spreobrnjenje poganov. Za pojasnila se je obrniti na Knobleharjev zavod Dravije, p. št. Vid nad Ljubljano.

Ko bi bili v vseh pogledih tako gospodarsko in tehniško napredni, kakor smo v pohištvem mišarstvu, bi bila Slovenija najnaprednejša dežela v Evropi. Vendar so dani vsi pogoji za naš gospodarski in tehniški napredek: imamo dovolj naravnega bogastva in tudi sposobni smo dovolj, da bi lahko tekmovali z najnaprednejšimi narodi. Predvsem moramo dobiti našemu času ustrezajoče ceste, ki so žile gospodarskega organiz-

**Sanatorij dr. Ipavic Benjamin, specialist za ženske bolezni, Maribor, Tomšičev drevored 4.** 844

ma. Slovenija mora dobiti moderno cestno omrežje, ker je to v gospodarskem in splošnem interesu vse države. Naše stoletje je stoletje prometa, gibanja. Naše zahteve po cestah se bodo manifestirale v veliki, po znanstvenih načelih zasnovani razstavi »Naša cesta« na pomladnem Ljubljanskem velesejmu od 4. do 13. junija.

Kroje za fantovske odseke, kompletne izdelane, kakor tudi samo sukno in posamezne predmete nudi po ugodni ceni Stermecki, Celje.

### Obžalovanja vredni slučaji

**Nočni roparski napad.** V noči so vdrli maskirani tolrovaji v hišo vdovele Elizabete Pratkaner, male posestnice v Zgornjem Javoru pri Črni. V sobi, v kateri sta spali mati in njena 13 letna hčerka, so zvezali obe ženski in so zahtevali z noži v rokah, naj navedeta kraj, kamor sta skrili denar. Storitci so našli komaj 87 din, na kar so zginili na svarilni žvižg pred hišo stražnega roparja v noč. Orožniki so pridno na delu, da izsledijo storilce.

**Od žeparja okraden.** Ivanu Majeriču, zasebnemu uradniku v Dravogradu, je izmaknil žepar na mariborskem trgu listnico s 1500 din.

**Obsojeni roparski morilec skušal pobegniti iz jetnišnice.** V Mariboru sta bila obsojena vsak na 20 let radi roparskega umora pri Sv. Bolfenku nad Mariborom Ivan Bevardi in Šajtegcl. Ob priliki sprehoda po dvorišču mariborske jetnišnice 27. maja se je iztrgal Bevardi iz kroga jetnikov in se je povzpcl na dva in pol metra visoko obzidje, ki loči jetnišnico od ulice. Pobegli je začel že plezati po žlebu, ki je na notranji strani obzidja poleg uradniškega poslopja. Dosegel je že skoro vrh, ko je skočil za njim paznik in ga je zgrabil za nogo in potegnil na tla. Prikočili so na pomoč še drugi pazniki in so s težavo ukrotili drzneža, katerega so vkovali v težke verige. Bevardi je priznal, da je hotel pobegniti radi tega, da bi se bil vrgel pod vlak.



Sargov

**KALODONT**

proti zobnemu kamnu

**Vlom v stanovanje.** V Bistrici pri Mariboru je bilo vlomljeno od neznanca v stanovanje posestnika Jakoba Pirnat. Dolgoprstnež je odnesel hranilno knjižico z vlogo 15.000 din, gotovega denarja 700 din in razno obleko.

**V brezupnem stanju oddan v bolnišnico.** V ptujsko bolnišnico je bil oddan v brezupnem stanju Franc Fakin, 46 letni mali posestnik iz Siteža pri Majšpergu. Fakin je bil v prepiru napaden in nevarno poškodovan.

**Vlomilci okradli Amerikane.** V Cvetkovcih pri Veliki Nedelji je bil izvršen v dopoldanskih urah velik vlom v stanovanje polbratov in Amerikancev Antona Janžekovič in Ivana Hrgula. Imenovana imata večje posestvo in sta bila ob času vloma z doma. Neznanci so vse razmetali po stanovanju in so odnesli za 125.000 din ameriških vrednostnih papirjev, 2000 din gotovine, hranilno knjižico Ljubljanske kredit-

### Nova ljudstva v Južnem morju

V Frankfurt ob Meni se je vrnilo nekoliko članov Frobeniusove odprave na Papuo (Novo Gvinejo) in na otok Ceram. V teh krajih so med drugim odkrili nove, doslej neznanе divjaške rodove, kakor Vzhodne Alfure na Ceramu, ki so jih lahko proučevali v njihovem življenju in navadah. Odprava je napravila mnogo tisoč fotografskih posnetkov in je zbrala mnogo obrednega orodja, oblačil in predmetov vsakdanje rabe. Učenjaki so skrbno zapisali tudi bajke in navade teh papuanskih rodov.

### Brezbožniška uniforma

Zveza sovjetskih brezbožnikov namerava za vse organizirane brez-

Januš Golec:

21

## Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz pretekle in sedanje dobe

Potočnik je imel mesto enega kar dva krepka moža proti sebi. Pretila sta mu dejansko, zagrozila celo s smrtjo, če se ne zgubi, ne molči in se nikoli več ne oglasi pri tej hiši! Jurija je spreletelo prepričanje, da ima pred seboj iz neznanega vzroka ponorela človeka, s katerima se ni šaliti. Hotel je oditi brez opravičila, a ga je zagrabil gospodar od zadaj za obe roki, Rupnik pa mu je pretipal in preobrnil vse žepce, če ni morda kaj izmaknil od po mizi raztrošenih potvorb.

Jurij je ostavil Starošince z jezo in boljo v srcu. Ni mu šlo v glavo, zakaj sta zgubila ta dva moža zaupanje vanj. Mojster mu je vendar sam razkazal v Mariboru vse različne plošče s posnetki bankovcev in sedaj ga podi od sebe kot kakega zaupnika žandarjev in ovaduha!

Pozneje je zvedel, da je nasvetoval hišni gospodar Rupniku kot razpečevalca za promet pripravlje-

nega denarja nekega Cirkovčana. Ta se je zavezal z vso zgovornostjo, kako bodo zakrožili falzifikati v najkrajšem času po Ptuj in Mariboru in bodo natekli v skupno blagajno pravi bankovci.

Komaj pa je bil izdan prvi italijanski stotak v Ptuj, so že imeli razpečevalca in oblast je posvarila javnost pred potvorbami po časopisju.

Kako in kaj se je zgodilo zaupniku iz Cirkovc, sta zvedela v Starošince ponarejevalec in njegov gospodar. Rupnik je kar hitro poslal svojega gostitelja v Ptuj po časopise, da se bo prepričal črno na belem, kaj vse bi naj bil aretirani izdal.

Na povratku iz Ptuja je srečal Starošinčan Jurija, ki je bil namenjen v mesto, da bi nakupil za svojo tvornico razne potrebščine.

Kmet bi se bil sigurno izognil Potočniku, ako bi ga bil količkaj prej zagledal. Morala sta drug mimo drugega. Jurij je vprašal čisto mirno in prijazno, če je mojster še pod njegovo streho. Ogovorjeni je stopil korak naprej in lagal, da je pobral Rupnik šila in kopita. Preselil se je neznan kam iz jeze, ker je šnofal Jurij po njegovih zabojih. Znanca iz zašolske dobe sta se razstala po teh besedah. Vsak je bil zadovoljen, da je lahko nadaljeval pot sam.

**SEJMARJI!** Za birne in božja pota dobite za posebno nizko ceno naše molitvenike, rožne vence in druge predmete. Zglasite se v prodajalni Tiskarne sv. Cirila v Mariboru ali Ptuj!

ne banke za 13.000 din, dve moški zlati uri z verižicama, dva zlata prstana, samokres, razno perilo in več drugih predmetov. Vlom bi naj zagrešila dva moška, katera so videli v Ptuj in sta se odpeljala z avtobusom proti Mariboru. Orožniki in policija so s polno paro na delu, da izsledijo vlomilca.

**Hitro izsleden vlomilec.** Zgoraj poročamo o velikem vlamu v Cvetkovcih. Zadnjo soboto, 28. maja, so naleteli mariborski stražniki na trgu na 20 let starega fanta, ki je bil oblečen v preveliko in lepo obleko. Prijeli so ga in je priznal, da je skupaj s tovarišem izvršil vlam v Cvetkovcih. Aretirani je doma iz Žvaba pri Sv. Tomažu. Našli so pri njem le nekaj denarja ter zlato uro, vse drugo pa je baje vzel njegov pomagač, katerega še išče oblast.

**Vlom v prodajalno zadruga.** V noči je bilo v Velenju vlomljeno v prodajalno Zadruga državnih uslužbencev. Storilci so odbili ključavnico na zunanjih vratih trgovine s cepinom, katerega so pustili po opravljenem poslu na mestu. Istotako je tičal v znotranjih vratih vetrih. Ko so imeli prosti vhod, so odnesli iz trgovine blaga in raznih predmetov za 6500 din.

**Smola drznih vlomilcev.** Ob eni uri v noči so skušali v Šmarju pri Jelšah drzni vlomilci vlom v davčni urad, pa so se enkrat pošteno opekli. Nočni čuvaj je opazil v davkariji luč. Ko si je sumljivi položaj ogledal od blizu, je opazil v notranjosti tri moške, ki so poskušali, da bi navrtali železno blagajno. Čuvaj je zbudil sosede, a med tem so se dolgoprstneži že razbežali v noč brez plena.

**Vlomilci so se spravili nad zidanice po okolici Krškega.** Okrajnemu veterinarske-

mu referentu Ipavcu iz Krškega so izmaknili vlomilci iz zidanice na Goleku razne jestvine in perilo. — Na Svibnem pri Čatežu so odnesli Mariji Lopatičevi iz zasipa pri Cerkljah 100 litrov vina in raznega orodja za 600 din. — Posestniku Fr. Šviglju na Gori Sv. Lovrenca so sunili 500 litrov vina, 20 litrov žganja in tri pletenke ter znaša skupna škoda 3000 din.

**Vlomilec odnesel nad 20.000 din iz blagajne kmečke hranilnice.** V noči na 26. maj je bil izvršen drzen vlom v prostore Kmečke hranilnice in posojilnice v Starem trgu pri Ložu. Storilec je strokovnjaško navrtal železno blagajno, iz katere je izmaknil ves denar, kar ga je bilo hranjenega, in gre za tatvino nad 20.000 din. Vlomilec je pustil štiri prstne odtise, po katerih bo mogoča izsleditev. To je drugi večji vlom, ki je bil izvršen v Starem trgu v teku enega leta. Pred kakimi desetimi meseci so vlomili v trgovino Janka Šumrad iz Kozaršč. Teh vlomilcev še danes nimajo. Gre najbrž v obeh primerih za iste zločince.

### Izpred sodišča

**Obsodba za nasilen vlom.** Na Moravskem vrhu je bil izvršen 8. januarja vlom v klet posestnika Franca Vojska. Vlomilci so se lotili vina in so drzno popivali. V bližini stanujoči posestnik Anton Kralj je videl v zidanici luč in se je hotel prepričati, kdo kresi v noči po kleti. Kakor hitro pa se je prikazal Kralj, so vlomilci streljali iz samokresa in so Kralja prepočili. Ko je bežal Kralj po sadonosniku, je eden od vlomilcev vrgel za njim sekuro, ki je zadela bežečega v ramo in ga je precej poškodovala. Orožniki so prijeli radi tega zločina brata Kosec, ki sta se zagovarjala te dni pred malim kazenskim senatom v Mariboru. Kljub trdovratnemu zanikanju krivde je bil obsojen 21 letni Franc Kosec na eno leto strogega zapor, njegov 29letni brat pa na dve leti robije.

**Obsojen radi umora.** V Šmarju pri Sevnici je usmrtil 18. aprila Anton Goričan, 19 letni tovarniški delavec, svojega polbrata Alojza Primožiča, s katerim se ni razumel, ker je bil Lojze delomržež in je strahoval vso družino. Veliki senat celjskega okrožnega sodišča je obsodil zadnje dni Goričana radi umora na deset let robije. Obsojeni je kazen sprejel.

## Slovenska Krajina

**Velik političen shod MJRZ in JRZ** bo 19. junija v Beltincih. Na shodu bodo govorili odlični govorniki. Vsi somišljeniki in pristaši JRZ vabljani!

**Smrt vzornega moža.** V Prosečki vasi je umrl Fujs Jurij, star 61 let. Bil je do zadnjega zdrav, zbolel je na jetrih in kljub zdravniški pomoči je podlegel na dan Gospodovega vnebohoda in v petek smo ga ob veliki udeležbi ljudi pokopali. Pokojnega je res škoda. Veliko takih faranov bi si želeli. Bil je pravi apostol v fari. Vsako nedeljo pri sv. obhajilu, ni zamudil nobenega prvega petka, pa naj je bil dež ali sneg. Ni se ustrašil dolge poti. Bil je zgled vsem v župniji. Vse ga je ljubilo, ni imel nobenega sovražnika. Bil je prijazen do vsakega, posebno radi so ga imeli otroci, s katerimi se je pokojni rad šalil. Poročil se je pred 20 leti, pa otrok ni imel. Dal je postaviti lep poljski križ in je poskrbel zanj, da se bo lahko vedno dal popravljati. Rajni se je zelo veselil nameravanega farnega doma. Prosil je Boga, da bi še tako dolgo živel, da bi ta dom dozidali, pa je bilo Bogu že dovolj in ga je prej odpoklicel. Bil je zelo vnet član Prosvetnega društva in je veliko pomagal pri vsakem delu. Kljub starosti je lansko poletje vozil s samokolnico dva dni blato za izdelavo opeke. Drugi vaščani so vse bolj z nezaupanjem gledali, pa je šel sam, da je dal zgled in rešil čast vasi. Vsi žalujejo za njim. — Jurij, počivaj v miru! Moli bomo zate, Ti se pa spomni nas!

**Velika poplava.** Mura je prestopila bregove in poplavlja polja in travnike v Prekmurju. Najstarejši ljudje ne pomnijo take poplave, kot je bila zdaj. Škoda je naravnost ogromna. Uničeno je

Potočnik je natančno vedel, da je bival mojster v Starošincih pod od njega naprošeno streho celih 14 mesecev. Z Jurijem nista govorila, da si je peljal Rupnik večkrat na kolesu skozi Dobrovec na Dravskem polju in sta se srečala.

### Postrazenje

Dva petelina se ne trpita na enem dvorišču. Tako razmerje je zavladovalo tudi med mojstrom Rupnikom in Potočnikom. Razdora je bil kriv Starošinčan, ker je podžgal v Rupniku nezaupanje v na toliko let predkaznovanega Potočnika.

Jurij se je hudoval na oba nekdanja zaupnika v Starošincih, ker sta ga napodila brez vzroka iz svoje sredine in hočeta preplavljati sama mariborski okoliš s potvorbami.

Rupnik se je s svojim gospodarjem vred bridko motil v veri, da je ostalo njuno početje prikrito kmečkim očem po Dravskem polju. Ožji Jurijevi rojaki so bili odločno na njegovi strani in so ga nagovarjali večkrat, naj bi katero zagodel svojemu mojstru v Starošincih. Potočnik je odlašal dalje časa z maščevanjem. Slednjič je le privolil v nedolžno postrašenje.

Ob času senene košnje si je prevzel Potočnik tri domačine. Ob eni uri v noči se je podal v družbi v Starošince z namenom, da se sam prepriča, če je Rupnik še tam. Ponočni ogledniki so se priklatili neopazeno v vas. Sposodili so si pri nekem kmetu lestvo in so jo pristavili k zadnjemu delu one hiše, na koje podstrešju je bil zaposlen mojster. Eden od Jurijevih spremljevalcev se je potegnil na streho, vzel iz nje dve opeki in posvetil z žepno svetilko skozi odprtino po podstrešju. Zagledal je dve polni mizi priprav za ponarejanje denarja, stroj za tiskanje, Rupnikovo obleko in zlato uro.

Izvidnika na strehi je opazil Starošinčanov sosed. Kdo bi mu zameril, če je zagnal vik ter krik v prepričanju, da se namerava drzen tat splaziti skozi razdrto streho na dile. Vsled krika v noč so ogleduhi gledali, da so kolikor mogoče naglo zbežali iz vasi, sicer bi jih bili pošteno skupili od vzdramljenih in vzbujenih vaščanov.

Nenavadnega nočnega obiska skozi streho se je Rupnik tako prestrašil, da jo je drugo jutro popihal iz Starošincev in se je preselil v Maribor.

božnike uvesti enotno brezbožniško uniformo. Vsak moški brezbožnik bo nosil na glavi rdečo baskovsko čepico, za vratom bo imel črno ovratnico, okoli pasu pa rdeč pas. Ženske pa bodo nosile rdečo bluzo in pa modro krilo. Na levi strani prs moških in ženskih uniform pa bo vtkana beseda »Brezbožnik«, okrog besede pa bodo vtikani znaki sovjetske države, srp in kladivo.

### Najmočnejši drobnogled

V ameriških tvornicah za optiko izdelujejo sedaj drobnogled, ki bo štirikrat močnejši od sedanjega najboljšega mikroskopa na svetu. Naprava bo povečala vsak predmet 50.000 krat in bo služila v prvi vrsti za zemeljska raziskovanja.

(Dalje prihodnjije)